

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 43/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Banská Bystrica č. k. 1 Pv 107/22/6601-15 z 19. augusta 2022 a uzneseniu Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici č. k. 3 KPt 343/22/6600-6 z 29. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutiami prokuratúry o zaistení jeho peňazí, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Okrem toho žiada finančné zadost'učinenie.

II.

2. Na objednávku konateľky [REDACTED] (ďalej len „spoločnosť“), z 28. marca 2022 sťažovateľ 25. apríla 2022 vypracoval právnu analýzu, za čo si voči spoločnosti vopred zálohovou faktúrou zo 4. apríla 2022 uplatnil odmenu 23 027,04 eur, ktorú spoločnosť sťažovateľovi uhradila príkazom konateľky spoločnosti 5. apríla 2022. Po trestnom oznámení spoločnosti o tom, že k úhrade tejto odmeny došlo bez hospodárskeho a právneho podkladu, bolo 8. apríla 2022 uznesením začaté trestné stíhanie pre zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona. Príkazom prokurátora z 12. apríla 2022 boli

podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku na dobu neurčitú zaistené peňažné prostriedky 23 027,04 eur na bankovom účte sťažovateľa.

3. Sťažovateľ 11. augusta 2022 požiadal o zrušenie tohto zaistenia, pretože prokurátor vec nesprávne právne posúdil a vychádzal z nesprávnych údajov. Podľa sťažovateľa k použitiu peňazí nedošlo nad rámec bežnej činnosti spoločnosti a konateľka neprekročila svoje oprávnenie, keďže pri objednaní právnej analýzy postupovala s odbornou starostlivosťou. V analýze boli identifikované porušenia právnych predpisov, čím bolo spoločnosti umožnené napraviť ich skôr, ako by boli posudzované daňovou alebo inou kontrolou. Sťažovateľ preto odmenu nadobudol zákonne na základe poskytnutých služieb.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresnej prokuratúry z 19. augusta 2022 bola žiadosť sťažovateľa o zrušenie zaistenia zamietnutá z dôvodu, že vyšetrowanie nie je ukončené, a preto nie je možné rozhodnúť, že prevod peňazí bol v súlade so zákonom a spoločenskou zmluvou. To, že právna analýza bola reálne vypracovaná a konateľka bola oprávnená ju objednať, nezakladá bez ďalšieho dôvod zastavenia trestného stíhania. Zaistenie je aj naďalej dôvodné, pričom až po ukončení vyšetrowania budú jeho výsledky rozhodné pre posúdenie podozrenia zo spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, a tým aj zaistenia peňažných prostriedkov.

5. Proti tomuto uzneseniu okresnej prokuratúry podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajská prokuratúra ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 29. septembra 2022 ako nedôvodnú zamietla. Dôvodom bolo to, že v súčasnom štádiu prípravného konania vzhľadom na potrebu ďalších procesných úkonov nie je možné odôvodniť záver o zákonnosti prevodu finančných prostriedkov a táto skutočnosť má vplyv na posúdenie trvania dôvodov zaistenia. Zároveň bol daný pokyn okresnej prokuratúre priebežne v závislosti od vykonaných dôkazov skúmať dôvody zaistenia a v prípade ich odpadnutia kedykoľvek počas prípravného konania podľa § 95 ods. 5 Trestného poriadku zaistenie zrušiť.

III.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje argumenty, ktoré uviedol v žiadosti o zrušenie zaistenia. Tvrdí, že konateľka prevodom peňazí neprekročila svoje oprávnenia zo zákona a spoločenskej zmluvy. Tvrdenie o tom, že k použitiu prostriedkov došlo nad rámec bežnej činnosti a vyžadoval sa súhlas druhého konateľa, vychádza iba z tvrdenia spoločnosti. Akékoľvek prípadné obmedzenie oprávnenia konateľky by pôsobilo iba do vnútra spoločnosti a nebolo by účinné vo vzťahu k tretím osobám. Preto prípadné prekročenie právomoci konateľky je voči nemu právne bezvýznamné. Sťažovateľ ďalej argumentuje tým, že konanie konateľky je priamo konaním spoločnosti a nemožno prijať záver, že právna analýza a zálohová faktúra neboli dodané. Zdôrazňuje, že odmena, z ktorej aj odvedol daň a ktorá bola oproti tarifnej odmene nižšia, bola vyplatená za vopred objednanú a riadne dodanú službu. Preto malo dôjsť k zrušeniu zaistenia peňažných prostriedkov.

IV.

7. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd ochranu základným právam za podmienky, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd alebo iný orgán. Sťažovateľ namieta porušenie svojich práv uznesením okresnej prokuratúry, proti ktorému mohol a aj podal sťažnosť podľa Trestného poriadku. Využitie tohto prostriedku ochrany práv vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti proti uzneseniu okresnej prokuratúry. Preto bola ústavná sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu okresnej prokuratúry podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá pre nedostatok právomoci.

8. Podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku peňažné prostriedky na účte možno zaistiť vtedy, ak skutočnosti nasvedčujú tomu, že sú nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti. Trestnou činnosťou, pre ktorú boli peňažné prostriedky zaistené, je trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku. Predmetom dokazovania o tomto trestnom čine je zistenie nielen toho, či konateľka mohla transakciu vykonať z pohľadu jej formálnych oprávnení, ale aj toho, či táto transakcia mala pre spoločnosť hospodársky účel, teda či konateľka konala s odbornou starostlivosťou v prospech spoločnosti a či týmto konaním spoločnosti úmyselne nespôsobila škodu. Ide nielen o posúdenie úkonov konateľky z hľadiska obchodným právom upravených vnútorných vzťahov spoločnosti, ale o aj o právne posúdenie toho, či popísané konanie konateľky nenaplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku. Takéto posúdenie si vyžaduje skúmanie širšieho okruhu otázok, ako tých, ktoré v ústavnej sťažnosti a predtým v žiadosti o zrušenie zaistenia zdôrazňuje sťažovateľ.

9. Z napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry vyplýva, že trestné konanie a jeho výsledky vzhľadom na neúplnosť dokazovania a potrebu ďalších procesných úkonov nedáva jednoznačný záver o zákonnosti prevodu peňazí konateľkou. Skutočnosti nasvedčujúce tomu, že peniaze prevedené na účet sťažovateľa mohli byť výnosom z trestnej činnosti, ktoré podľa § 95 ods. 1 Trestného poriadku odôvodňovali ich zaistenie, tak neboli jednoznačne spochybnené. Preto právny záver krajskej prokuratúry, že v súčasnom stave trestného konania nemožno prijať záver o pomnutí dôvodov na zaistenie peňažných prostriedkov, vychádza z riadnej aplikácie zákona. Z uznesenia je zrejmé, že prokurátor si je vedomý potreby posudzovať dôvodnosť ďalšieho trvania zaistenia peňažných prostriedkov, keď osobitným pokynom uložil okresnej prokuratúre priebežne skúmať existenciu dôvodov na zaistenie a v prípade ich odpadnutia, kedykoľvek v priebehu trestného konania zaistenie zrušiť.

10. Napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry nemá znaky arbitrárnosti či svojvôle a nie je ani prejavom chybnjej interpretácie noriem trestného práva, čo vylučuje to, že by došlo k zásahu do základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na predbežné a zaisťovacie opatrenie v trestnom procese nie je nevyhnutné dosiahnuť takú mieru dôkazu a zdôvodnenia trestného obvinenia, ako tomu je pri konečnom vecnom rozhodnutí o vine. Nenaplnenie týchto vo vzťahu k začatému trestnému konaniu kontradiktórne naladených očakávaní sťažovateľa preto nevedie k porušeniu jeho práva na inú právnu ochranu. Okrem toho predbežné zaistenie peňazí na bankovom účte nemožno považovať za vec, ktorá by spadala do rozsahu ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže osobitne voči sťažovateľovi nejde o otázku

oprávnenosti trestného obvinenia (KARPENSTEIN, U., MAYER, F. Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten. Kommentar. C. H. Beck, München 2022, s. 198, 37).

11. Dočasné procesné zaistenie peňažných prostriedkov sťažovateľa – vopred vyplatenú odmenu za právnu analýzu, a to počas trestného konania po dobu ani nie pol roka v čase medzi zaistením v apríli 2022 a namietaným rozhodnutím v septembri 2022, nie je dôvodom porušenia ústavných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Takýto zásah do majetku sťažovateľa je v súčasnom štádiu trestného konania primeraný vo vzťahu k tomu, že tieto peniaze mohli byť výnosom z trestnej činnosti, ktorej objasnenie či už smerom k vyvráteniu alebo potvrdeniu doterajších podozrení bude predmetom ďalšieho trestného konania.

12. Z námietok sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry nemožno vyvodit' porušenie žiadneho z označených základných práv. Preto bola ústavná sťažnosť v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2023

Robert Šorl
predseda senátu